OPTION—C

Paper: ECO-RE-5036

(Environmental Economics)

. 1. Answer the following questions (any ten):

1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দহটা):

- (a) What is ecology? পৰিৱেশতন্ত্ৰ কি ?
- (b) What is market failure?
  বজাৰৰ বিফলতা কি?
- (c) Mention one character of public good. ৰাজহুৱা দ্ৰব্যৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (d) What is meant by environment? পৰিৱেশ মানে কি বুজায়?
- (e) Define sustainable development.
  বহনক্ষম উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (f) State one feature of common property resource.
  সাৰ্বজনীন সম্পদৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (g) What is free rider problem?
  মুক্ত আৰোহণৰ সমস্যা কি?
- (h) Define marginal social cost.
  প্ৰান্তিক সামাজিক ব্যয়ৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (i) What is meant by command and control method?
  আদেশ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতি মানে কি বুজায় ?
- (j) What is liability law? দায়বদ্ধতা আইন কি?
- (k) What is meant by green GDP? সেউজ GDP মানে কি বুজায় ?
- (l) Give the concept of global warming.
  গোলকীয় উষ্ণতাৰ ধাৰণাটো দিয়া।
- (m) What is biodiversity? জৈববৈচিত্ৰ্য কি ?
- (n) Name one greenhouse gas. এবিধ সেউজগৃহ গেচৰ নাম লিখা।
- (o) What is ozone layer depletion? অ'যন স্তৰৰ অৱক্ষয় কি?

- (p) State one global environmental problem.
  গোলকীয় পৰিৱেশৰ এটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।
- (q) What is optimal level of pollution?
  কাম্য প্ৰদূষণ স্তৰ কি ?
- (r) Write one objective of environmental economics.
  পৰিৱেশ অৰ্থনীতিৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।
- 2. Answer the following questions in short (any five): 2×5=10
  তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা):
  - (a) Give two examples of negative externalities.
     ঋণাত্মক বাহ্যিকতাৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।
  - (b) Mention two causes of climate change.
    জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
  - (c) Define the point of Pareto optimality in case of public goods.

    ৰাজহুৱা দ্ৰব্যৰ ক্ষেত্ৰত পেৰাট'ৰ কাম্য বিন্দুটোৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (d) What is Pigouvian tax?
  পিগুৰ কৰ ব্যৱস্থা কি?
- (e) State any two components of sustainable development.
  বহনক্ষম উন্নয়নৰ যি কোনো দুটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
- (f) Distinguish between strong and weak sustainability.
  শক্তিশালী আৰু দুৰ্বল বহনক্ষমতাৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (g) Give two reasons of decline in biodiversity.
  জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ অৱনতিৰ দুটা কাৰণ দিয়া।
- (h) State two problems created by solid wastes.
  গোটা আৱৰ্জনাই সৃষ্টি কৰা দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।
- (i) Give two reasons of ozone layer depletion.

  অ'যন স্তৰৰ অৱক্ষয়ৰ দুটা কাৰণ দিয়া।
- (j) Why is biodiversity important? জৈববৈচিত্ৰ্য কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ?

3. Answer the following questions (any four): 5×4=20
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা):

- (a) Explain the biotic elements of environment.
   পৰিৱেশৰ জৈৱিক উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Point out the positive and negative effects of development on environment.
  উন্নয়নে পৰিৱেশৰ ওপৰত পেলোৱা ধনাত্মক আৰু খাণাত্মক প্ৰভাৱসমূহ আঙুলিয়াই দিয়া।
- (c) Explain the characteristics of common property rights.
  সাৰ্বজনীন সম্পত্তিৰ অধিকাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Discuss the process of internalising externalities through government intervention.

  চৰকাৰৰ হস্তক্ষেপৰ দ্বাৰা বাহ্যিকতাৰ অন্তৰ্গতকৰণ প্ৰক্ৰিয়া আলোচনা কৰা।
- (e) Write a note on market-based methods of pollution control.
  প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে বজাৰ-ভিত্তিক পদ্ধতিবোৰৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

(f) What is transboundary environmental problem? Explain its various causes.

1+4=5

আন্তঃসীমান্ত পৰিবেশৰ সমস্যা কি? ইয়াৰ বিভিন্ন কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

- (g) Explain the various effects of climate change.
   জ্পবায়ু পৰিবর্তনৰ বিভিন্ন প্রভাবসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Briefly explain the major environmental protection activities undertaken in India.
  পৰিৱেশ সুৰক্ষাৰ বাবে ভাৰতে গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্যাৱলী সংক্ষিপ্তভাৱে আলোচনা কৰা।
- 4. Answer the following questions (any four):
  10×4=40
  তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা):
  - (a) Discuss diagrammatically Pareto optimality of public goods.

    ৰাজহুৱা দ্ৰব্যৰ পেৰাট'ৰ কাম্যতা চিত্ৰৰ সহায়ত আলোচনা কৰা।
  - (b) Explain the environmental impact of industrial activities with example. 8+2=10 উদ্যোগ-বিষয়ক উৎপাদন কাৰ্যাৱলীৰ পৰিৱেশীয় পৰিণাম সম্পৰ্কে উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) What is pollution permit system?
  Discuss different steps involved in pollution permit system. 2+8=10
  প্ৰদূষণ অনুমতি ব্যৱস্থা কি? প্ৰদূষণ অনুমতি ব্যৱস্থাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা।
- (d) Discuss cost-benefit analysis of environmental policies and regulations.
  পৰিৱেশ নীতি আৰু নিয়মৰ ব্যয় আৰু লাভালাভৰ বিশ্লেষণ আলোচনা কৰা।
- (e) What is environment impact assessment? Discuss the process of environment impact assessment. 2+8=10 পৰিৱেশ প্ৰভাৱ মূল্যায়ন কি? পৰিৱেশ প্ৰভাৱ মূল্যায়নৰ পদ্ধতিটো আলোচনা কৰা।
- (f) Write a note on indicators of sustainable development.
  বহনক্ষম উন্নয়নৰ সূচকসমূহৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।
- (g) Discuss sustainable development from Indian perspective.
  ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত বহনক্ষম উন্নয়ন আলোচনা কৰা।

(h) What are non-market goods and services? Explain the various processes of valuation of non-market goods and services. 2+8=10

অবজাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহ কি? অবজাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহ মূল্যাংকন কৰা বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(i) "The equilibrium between demand for and supply of public goods fails to satisfy allocative efficiency." Discuss the statement.

''ৰাজহুৱা সামগ্ৰীৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ ভাৰসাম্যতা আবন্টনৰ দক্ষতা আহৰণ কৰাত ব্যৰ্থ।'' উক্তিটো আলোচনা কৰা।

(j) Discuss the nature and subject matter of environmental economics.

পৰিবেশ অৰ্থনীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

THE PRODUCT OF SHORE AND THE PARTY OF THE PA